

RIIGIKANTSELEI

EESTI TEGEVUSKAVA AVATUD VALITSEMISE PARTNERLUSES OSALEMISEL 2018–2020

Tallinn, 2018

Sisukord

1.	SISSEJUHATUS	3
2.	SENISED TEGEVUSED AVATUD VALITSEMISE PARTNERLUSES	4
3.	TEGEVUSKAVA KOOSTAMISE PROTSESS	6
4.	EDASINE TEGEVUSKAVA	7
	Prioriteet: avatud ja kaasav poliitikakujundamine	7
	Lubadus 1: suurendada kaasamist ja läbipaistvust poliitikakujundamisel	7
	1.1. Läbipaistvat ja kaasavat poliitikakujundamist toetav infotehnoloogia	7
	1.2. Kaasava, teadmispõhise ja kodanikukeskse poliitikakujundamise protsessi kujundamine ja oskuste arendamine	9
	1.3. Riigikogu tegevuse avatuse ja läbipaistvuse suurendamine	11
	Lubadus 2: suurendada kaasatust ja läbipaistvust kohalikus omavalitsuses	12
	2.1. Avatud valitsemise põhimõtete juurutamine kohalikus omavalitsuses	12
	2.2. Kohalike avalike teenuste tasemete analüüsi tulemuste lihtne ja kasutajasõbralik esitamine	13
	Lubadus 3: osalusdemokraatia hoiakute ja oskuste arendamine üldhariduses	14
	3.1. Osalusdemokraatia hoiakute ja oskuste arendamine üldhariduses	14
5.	Tegevuskava elluviimine	15

1. SISSEJUHATUS

Avatud valitsemise partnerlus (AVP¹) on rahvusvaheline algatus, et suurendada avaliku võimu teostamise avatust, läbipaistvust ja kodanikukesksust ning kasutada selleks uusi tehnoloogiaid. Algatuses osalevate riikide arv on kasvanud 75ni, kes kõik võtavad endale kohustuse järgida avatud valitsemise põhimõtteid ja töötavad koostöös vabaühendustega välja konkreetse tegevuskava, mille koostamise ja elluviimise jälgimiseks on ette nähtud nii riigisisene kui ka rahvusvaheline seire.

Siinse, Eestile neljanda tegevuskava koostamist vedas valitsusasutuste, Riigikogu, kohaliku omavalitsuse üksuste ja vabaühenduste koordineeriv kogu. AVP 2018–2020 tegevuskava jätkab kaasava ja läbipaistva poliitikakujundamise suunaga, mis on olnud Eesti prioriteediks kõikides tegevuskavades.

Tegevuskava eesmärkideks on suurendada kaasamist ja läbipaistvust poliitikakujundamisel nii riigi kui ka kohalikul tasandil. Selleks valmistatakse ette kaasavat poliitikakujundamist toetava uue eelnõude infosüsteemi lähteülesanne ning toetatakse kaasamise varasemaks ja sisulisemaks muutmist koolituste ja nõustamisega. Kohalikul tasandil toetatakse avatud valitsemise tegevuskavade väljatöötamist ja rakendamist ning avalike teenuste tasemete võrdleva kasutajasõbraliku avaliku vaate loomist. Varasemast jätkatakse Riigikogu avatuse suurendamisega, samuti arendatakse osalusdemokraatiat edasi koolihariduses.

Avatud valitsemise põhimõtete rakendamist toetavad ka teised arengu- või tegevuskavad, milles ettenähtud tegevusi AVP tegevuskava ei kajasta. Korruptsiooni ennetamist juhitakse eraldi korruptsioonivastase strateegia² kaudu. Kodanikuühiskonna arengukavaga panustatakse tegutsemisvõimekate ja ühiskondlikult aktiivsete elanike võimestamisse. Haldusvõimekuse arendamisel ja OECD riigivalitsemise raporti soovitude rakendamisel keskendutakse poliitikakujundamise võimekuse suurendamisele, sh toetatakse riigiteenistujate, sotsiaalpartnerite ja valitsusväliste partnerite võimekust.

¹ Inglise keelne Open Government Partnership (OGP), <http://www.opengovpartnership.org/>

² <http://www.korruptsioon.ee/et/korruptsioonivastane-tegevus-eesis/korruptsioonivastane-strateegia-2013-2020>

2. SENISED TEGEVUSED AVATUD VALITSEMISE PARTNERLUSES

Eesti prioriteetidid avatud valitsemise edendamisel on olnud kõikides tegevuskavades sarnased – avatud ja kaasav poliitikakujundamine on olnud alati fookuses. Varem on rõhku pandud ka kodanikukesksetele avalikele teenustele ja avaliku raha kasutamise läbipaistvusele.

Joonis 1: AVP tegevuskavade prioriteetidid ja lubadused

2018–2020	2016–2018	2014–2016	2012–2014
Avatud, kaasav ja kodanikukeskne poliitika-kujundamine <ul style="list-style-type: none"> ■ Suurendada kaasamist ja läbipaistvust poliitika-kujundamisel ■ Suurendada kaasatust ja läbipaistvust kohalikul tasandil 	Avatud ja kaasav poliitikakujundamine <ul style="list-style-type: none"> ■ Suurendada kaasamist ja läbipaistvust poliitikakujundamisel ■ Suurendada avaliku raha kasutamise läbipaistvust ja eelarveprotsessi kaasamist 	Kodanikke kaasavad ja avatud poliitikakujundamise protsessid <ul style="list-style-type: none"> ■ Parandada poliitikakujundamises osalemise võimalusi ■ Parandada osalemiseks tervikliku info kättesaadavust ■ Tõsta valitsusasutuste ja valitsusväliste partnerite suutlikkust koostööd teha, huvirühmi kaasata ja osaleda 	
	Kodanikukesksed avalikud teenused <ul style="list-style-type: none"> ■ Suurendada kasutajate osalust avalike teenuste kujundamisel ja arendamisel 	Kodanikust lähtuv avalike teenuste kujundamine ja osutamine <ul style="list-style-type: none"> ■ Parandada avalike teenuste arendamise ja osutamise kvaliteeti ■ Kasutada laialdaselt avaandmeid 	Avalike teenuste arendamine <ul style="list-style-type: none"> ■ Avalike e-teenuste arendamine ■ Riigi infovarade andmine avalikku kasutusse ■ Poliitika kujundamise suurem avatus ja ettenähtavus
		Läbipaistev riigieelarve ja finantsjuhtimine <ul style="list-style-type: none"> ■ Suurendada avaliku raha kasutamise läbipaistvust ja arusaadavust 	
			Ametnikueetika edendamine <ul style="list-style-type: none"> ■ Korruptsiooni ja huvide konflikti vältimine

Varasemates tegevuskavades on **kaasavama ja läbipaistvama poliitikakujundamise toetamiseks** parandatud info kättesaadavust ning osalusvõimalusi. Loodi rahvaalgatusveeb, mille kaudu saab igäüks tõstatada ühiskondliku probleemi või küsimuse, pidada selle üle avalikku arutelu või algatada kollektiivse pöördumise koostamine Riigikogule. Eelnõude infosüsteemi lisati võimalus algetapis huvilisi eelnõu väljatöötamise plaanist teavitada, lisada eelnõu toimikusse avaliku konsultatsiooni kokkuvõtted ja teha teisi vajalikke teavitusi. Ministeeriumide veebides tehti kaasamisalane info ühetaoliselt kuvatavaks ning kaasamiskoordinaatorite võrgustiku toel hoitakse info päevakajalisena. Riigikantselei avaldas oma veebis visualiseeritud ülevaate poliitikakujundamise ja õigusloome eluringist³, toetades ka ministeeriume uute kaasamislahenduste katsetamisel.

Selleks et vabakond suudaks avalikku poliitikat paremini analüüsida ja kaasata oma liikmesorganisatsioone seisukohtade väljatöötamisse, viidi ellu vabaühenduste arenguprogramm nende osalemisvõime suurendamiseks; samuti toetati sotsiaalpartnerite osalusvõimet. Vabaühenduste rahastamise läbipaistvuse suurendamiseks töötati välja strateegilise partnerluse kontseptsioon.

Avaliku raha kasutamise läbipaistvuse ja arusaadavuse suurendamiseks avalikustati valitsussektori raamatupidamise andmed riigiraha rakenduses ning loodi veebi ülevaade keskvalitsuse asutustelt vabaühendustele tehtud väljamaksete kohta. Kohaliku omavalitsuse üksustele töötati välja juhtnöörid ja näidised, kuidas koostada kodanikule lihtsasti arusaadav ülevaade omavalitsusüksuse (KOV) eelarvest, ning juhendati KOVe kaasava eelarve rakendamisel.

Eelmise tegevuskava raames aitas E-riigi Akadeemia kahes ühinenud omavalitsusüksuses välja töötada avatud valitsemise tegevuskava ning koostati üldised soovitusel avatud valitsemiseks KOVides. Avatud valitsemise toetamine kohaliku omavalitsuse üksustes jätkub, samuti keskendutakse kohalike avalike teenuste kvaliteedi parandamisele.

Eelmites tegevuskavades oli fookuses ka **kodanikukesksete avalike teenuste kujundamine**. Selleks, et parandada avalike teenuste arendamise ja osutamise kvaliteeti, viidi e-teenuste juhendit järgides ellu neli katseprojekti. Samuti järgiti kodanikukeskset lähenemist Maksu- ja Tolliameti ning nullbürokratia algatuste väljatöötamisel ja elluviimisel. Avaandmete laialdaseks kasutamiseks kirjeldati ja avalikustati ligi 300 avalikku teenust ühetaoliselt ja masinloetavalt. Loodi avaandmete portaal opendata.riik.ee. Korraldati taotlusvoorud andmete avamiseks ja linkandmete katseprojektide elluviimiseks ning avaandmete kasutust edendavaid üritusi.

3 <https://riigikantselei.ee/et/poliitikakujundamise-ja-oigusloome-protsess>
EESTI TEGEVUSKAVA AVATUD VALITSEMISE PARTNERLUSES OSALEMISEL 2016–2018

3. TEGEVUSKAVA KOOSTAMISE PROTSESS

Tegevuskava koostamise sisuline eestvedaja on AVP koordineeriv kogu, kus lepatakse kokku nii põhimõtetes ja ajakavas kui ka langetatakse sisulised otsused.

Tabel 1: protsessi ajakava

Aeg	Tegevused	Tulemus
13. märts 2018	AVP koordineeriva kogu kohtumine	AVP 2018–2020 tegevuskava koostamise protsessis ja põhimõtetes on kokku lepitud
13. märts – 12. aprill 2018	Avalik ideekorje	Kokku on kogutud ettepanekud avatud valitsemise partnerluse edendamiseks aastatel 2018–2020
13. aprill – 8. mai 2018	Ideede arutelud vabaühenduste ja potentsiaalsete elluviijatega. 2018–2020 tegevuskava teksti koostamine	Esitatud ideed on läbi räägitud ja koordineerivale kogule on esitatud ettepanek tegevuskava prioriteetideks, lubadustes ja tegevusteks
7. mai – 11. mai 2018	AVP nädal	Teadlikkus avatud valitsemisest on suurenenud
8. mai 2018	AVP koordineeriva kogu kohtumine	Kokku on lepitud tegevuskava prioriteetides, lubadustes ja tegevustes
29. mai – 15. juuni 2018	AVP 2018–2020 tegevuskava eelnõu avalik konsultatsioon	
19. juuni 2018	AVP koordineeriva kogu kohtumine	
Juuni 2018	AVP tegevuskava esitamine Vabariigi Valitsusele	Tegevuskava on saanud heakskiidu ja esitatud AVP rahvusvahelisele tugiüksusele
August 2018	Tegevuskava esitamine rahvusvahelisele tugiüksusele	
Juuli 2018 – juuni 2020	Tegevuskava elluviimine	Tegevuskava lubadused on täidetud

Siinse tegevuskava koostamisel on järgitud rahvusvahelise avatud valitsemise partnerluse juhendit. Partnerlusega seotud tegevuste koordineerija on Riigikantselei, välissuhtluse esindaja Välisministeerium.

4. EDASINE TEGEVUSKAVA

Neljas tegevuskava keskendub ühele prioriteedile: avatud ja kaasav poliitikakujundamine.

Prioriteet: avatud ja kaasav poliitikakujundamine

Prioriteetne eesmärk on suurendada kaasamist ja avatust poliitikakujundamisel, toetades varasemat ja sisulisemat kaasamist ning parandades info kättesaadavust. Tegevuskavas antakse kolm lubadust, mille täitmiseks kavandatakse kuus tegevust.

Prioriteet: avatud ja kaasav poliitikakujundamine

- 1. lubadus:**
suurendada kaasamist ja läbipaistvust poliitikakujundamisel
- 2. lubadus:**
suurendada kaasatust ja läbipaistvust kohalikus omavalitsuses
- 3. lubadus:**
Osalusdemokraatia hoiakute ja oskuste arendamine üldhariduses

- Tegevused:**
- 1.1.** Läbipaistvat ja kaasavat poliitikakujundamist toetav infotehnoloogia
- 1.2.** Kaasava, teadmispõhise ja kodanikukeskse poliitikakujundamise protsessi kujundamine ja oskuste arendamine
- 1.3.** Riigikogu tegevuse avatuse ja läbipaistvuse suurendamine
- 2.1.** Avatud valitsemise tegevuskava väljatöötamine ja tegevuste juurutamine kohalikus omavalitsuses
- 2.2.** Kohalike avalike teenuste tasemete analüüsi tulemuste lihtne ja kasutajasõbralik esitamine
- 4.1.** Osalusdemokraatia hoiakute ja oskuste arendamine üldhariduses

LUBADUS 1: SUURENDADA KAASAMIST JA LÄBIPAISTVUST POLIITIKAKUJUNDAMISEL

1.1. Läbipaistvat ja kaasavat poliitikakujundamist toetav infotehnoloogia		
Tegevuse alguse ning lõpu kuu juuli 2018 – juuni 2020		
Vastutaja		Riigikantselei
Kaasvastutajad	Osalevad asutused	Kõik ministeeriumid, põhiseaduslikud institutsioonid ja omavalitsusüksuste üleriigilised liidud
	Valitsusvälised	Vabaühenduste Liit, Eesti Koostöö Kogu, E-riigi

	organisatsioonid	Akadeemia jt
Tegevuse kirjeldus		
Millist avalikku probleemi tegevus lahendab?	<p>Eelnõude infosüsteem (EIS) võeti kasutusele 2011. aastal, et ministeeriumide vahel eelnõusid kooskõlastada ja esitada ning hallata Euroopa Liidu dokumente. Toona oli tegemist ainulaadse infosüsteemiga, mis ühendas kolm varasemat ning oli info leidmiseks ja eelnõude kommenteerimiseks avatud ka avalikkusele.</p> <p>Praeguseks on süsteem tehnoloogiliselt vananenud ning kasutajate – nii ametnike kui ka huvirühmade – ootused kasvanud. Huvirühmad on huvitatud avatud platvormist, mis võimaldaks kaasa lüüa poliitikakujundamise varasemates etappides (mitte vaid lõppfaasis dokumentide kooskõlastamisel või kommenteerimisel) ning protsessi ajalugu ja otsuste kujunemist jälgida. EISi on küll arendatud – näiteks lisatud teavituste võimalus, et algatuste kohta senisest varem infot jagada –, ent uusi funktsioone ei kasutata piisavalt ning need ei aita saavutada eesmärki avada töö avalikkusele võimalikult vara. Samuti ei ole keskkond kasutajasõbralik, vaid aeglane ja keerukas.</p> <p>Lisaks EISile toimib osaluskanalina ka osale.ee, mis on samuti tehnoloogiliselt vananenud ning alakasutatud.</p>	
Tegevuse kirjeldus	Riigikantselei, teiste asutuste ja huvirühmade koostöös töötatakse välja uue infosüsteemi lähteülesanne.	
Kuidas aitab tegevus kirjeldatud probleemi lahendada?	Osalistega koos loodav lähteülesanne on eelduseks, et uus keskkond toetaks läbipaistvat ja kaasavat poliitikakujundamist ning vastaks eri kasutajate vajadustele.	
Milliste AVP väärtuste edendamisele tegevus kaasa aitab? / AVP võtmevaldkond, millesse tegevus panustab	Läbipaistvus Avalikkuse kaasamine	
Lisainfo	-	
Ajakava	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp
Kodanike, huvirühmade ja riigiasutuste vajaduste ning praeguse olukorra väljaselgitamine, sh kogemuse analüüs.	juuli 2018	detsember 2018
Alternatiivide kaalumise ning keskkonna funktsioonide ja liidestuste kirjeldamine.	jaanuar 2019	juuni 2019
Lähteülesande koostamine, sh infosüsteemi nõuete kirjeldamine.	märts 2019	juuni 2019

1.2. Kaasava, teadmispõhise ja kodanikukeskse poliitikakujundamise protsessi kujundamine ja oskuste arendamine

Tegevuse alguse ning lõpu kuu aprill 2018 – detsember 2019		
Vastutaja		Riigikantselei
Kaasvastutajad	Osalevad asutused	Rahandusministeerium, Riigi Tugiteenuste Keskus, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, kõik ministeeriumid
	Valitsusvälised organisatsioonid	Praxis, Centar, Velvet, Vabühenduste Liit
Tegevuse kirjeldus		
Millist avalikku probleemi tegevus lahendab?		<p>Nii AVP 2016–2018 tegevuskava sõltumatu hindaja, koordineeriv kogu kui ka avaliku sektori ja sotsiaalse innovatsiooni rakkerühm on kõik rõhutanud vajadust tugevdada kaasamisalast eestvedamist ja pakkuda rohkem koolitusi.</p> <p>Ministeeriumide kaasamise koordinaatorite võrgustik loodi 2007. a sügisel, kui iga ministeerium nimetas ühe või mitu kaasamise koordinaatorit, kes vastutasid ministeeriumis kaasamisalase info liikumise ja nõustamise eest. Võrgustiku eesmärgiks on kaasamisalase informatsiooni vahetamine ja ministeeriumide kaasamispraktikate ühtlustamine. Kaasamise arendamiseks ja sellega seotud probleemide lahendamiseks vajavad kaasamiskoordinaatorid arendamist ja võimestamist.</p> <p>Kaasava poliitikakujundamise toetamisel on oluline roll avaliku teenistuse tippjuhtidel, kelle hoiakud ja kaasamisoskused mõjutavad riigiasutuste kaasamispraktikat.</p> <p>Enne 2013. aastat korraldati keskseid kaasamiskoolitusi 268 ametnikule, lisaks on aastatel 2011–2017 kaasamise kevadkoolis osalenud umbes teist sama palju vabühenduste ja ametkondade esindajaid. Viimastel aastatel ei ole rohkem koolitusi aga toimunud. Iseäranis on tarvis edendada nüüdisaegseks poliitikakujundamiseks vajalikke oskuseid, samavõrd aga ka õpetada tõenduspõhiseid meetodeid ja andmetöötlust ning lugude jutustamist ja visualiseerimist.</p>
Tegevuse kirjeldus		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Parandada kaasamise koordinaatorite võrgustiku tööd ning tugevdada kaasamiskoordinaatorite rolli ministeeriumides ja arendada nende eestvedamisoskuseid. ▪ Suurendada avaliku teenistuse tippjuhtide toetavat suhtumist ja oskusi kaasava ja kodanikukeskse poliitikakujundamise eestvedamiseks.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arendada keskvalitsuse ja kohalike ametnike ning vabäühenduste oskusi kaasata ja kaasa rääkida. 	
Kuidas aitab tegevus kirjeldatud probleemi lahendada?	<i>Avaliku konsultatsiooni käigus täiendatakse tegevuse sisu ja ajakava.</i>	
Milliste AVP väärtuste edendamisele tegevus kaasa aitab? / AVP võtmevaldkond, millesse tegevus panustab	Avalikkuse kaasamine	
Lisainfo	-	
Ajakava	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaasamise koordinaatorite võrgustiku töökorraldus on üle vaadatud ning võrgustik tegutseb aktiivselt. ▪ Välja on kuulutatud hange avaliku teenistuse tippjuhtide poliitikakujundamise koolitusprogrammi elluviimiseks. ▪ Koolitatud on 100 riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikku ja vabäühenduse esindajat. Esimeste koolitusrühmade tagasiside põhjal on programm üle vaadatud ja täiendatud. 	aprill 2018	detsember 2018
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaasamise koordinaatorite võrgustik tegutseb aktiivselt. ▪ Koolitatud on 40 avaliku teenistuse tippjuhti. ▪ Koolitatud on 600 riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikku ja vabäühenduse esindajat. 	aprill 2018	detsember 2019
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaasamise koordinaatorite võrgustik tegutseb aktiivselt. ▪ Koolitatud on 40 avaliku teenistuse tippjuhti. ▪ Koolituse on läbinud vähemalt 700 riigi- või kohaliku omavalitsuse ametnikku ja vabäühenduse esindajat. 	aprill 2018	juuni 2020

1.3. Riigikogu tegevuse avatuse ja läbipaistvuse suurendamine

Tegevuse alguse ning lõpu kuu juuli 2018 – juuni 2020		
Vastutaja		Riigikogu
Kaasvastutajad	Osalevad asutused	
	Valitsusvälised organisatsioonid	
Tegevuse kirjeldus		
Millist avalikku probleemi tegevus lahendab?	<p>Riigikogu avatus on mõnevõrra suurenenud (eelmistes etappides osalenud huvirühmade kaasamine, komisjonide avalikud istungid, põhjalikumad protokollid jmt), ent praktika pole komisjoniti veel ühtlane ning probleeme on info kiire jõudmisega veebi, eelnõude menetluse jälgitavuse (nt teavituse tellimine) ja kaasarääkimisega ning andmetele ligipääsuga nii tavapärase avalikustamise kui ka avaandmete mõttes.</p> <p>Riigikogu teabele juurdepääs on reguleeritud Riigikogu kodu- ja töökorra seaduses, mis ei käsitle piisava põhjalikkusega ei töökorraldust ega ligipääsu; samuti on takistuseks kohmakad infosüsteemid.</p>	
Tegevuse kirjeldus	<p>Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmisel pakutakse probleemile lahendused, lähtudes põhiseaduses sätestatud kodanike õigusest saada teavet ja pidades silmas rahvusvaheliselt tunnustatud avatud parlamendi põhimõtteid.</p> <p><i>Avaliku konsultatsiooni käigus täiendatakse tegevuse sisu ja ajakava.</i></p>	
Kuidas aitab tegevus kirjeldatud probleemi lahendada?	<p><i>Avaliku konsultatsiooni käigus täiendatakse tegevuse sisu ja ajakava.</i></p>	
Milliste AVP väärtuste edendamisele tegevus kaasa aitab? / AVP võtmevaldkond, millesse tegevus panustab	<p>Läbipaistvus Avalikkuse kaasamine</p>	
Lisainfo	-	
Ajakava	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp

<i>Avaliku konsultatsiooni käigus täiendatakse tegevuse sisu ja ajakava.</i>		
--	--	--

LUBADUS 2: SUURENDADA KAASATUST JA LÄBIPAISTVUST KOHALIKUS OMAVALITSUSES

2.1. Avatud valitsemise põhimõtete juurutamine kohalikus omavalitsuses		
Tegevuse alguse ning lõpu kuu september 2018 – detsember 2020		
Vastutaja		Rahandusministeerium
Kaasvastutajad	Osalevad asutused	Vallad ja linnad
	Valitsusvälised organisatsioonid	Eesti Linnade ja Valdade Liit, E-riigi Akadeemia
Tegevuse kirjeldus		
Millist avalikku probleemi tegevus lahendab?	<p>2017. aasta haldusterritoriaalse reformi järel on Eestis 79 omavalitsust, kellest enamik järgib avatud valitsemise põhimõtteid (nt info avalikustamine veebilehel, noortevolikogud, volikogu istungite ülekanded VOLISes, kaasav eelarve), kuid kes pole tegevusi alati tervikuna läbi mõelnud ja süsteemselt rakendanud. Mõnes omavalitsusüksuses on puudu avalikkuse ja vabaihenduste kaasamisest, teises jätab soovida tegevuse avalikustamine, teavitust jmt.</p> <p>AVP 2016–2018 tegevuskava raames aitas E-riigi Akadeemia kahes ühinenud omavalitsusüksuses, Elva ja Lääneranna vallas, välja töötada avatud valitsemise tegevuskava⁴, samuti koostati üldised soovitusel avatud valitsemiseks KOVIDes⁵. Nende tutvustamiseks ja nii kohalike juhtide kui ka elanike jõudmiseks on vajalikud jätkutegevused tegevuskavade väljatöötamisel ja rakendamisel.</p>	
Tegevuse kirjeldus	Rahandusministeerium korraldab Euroopa Sotsiaalfondi toel taotlusvooru muu hulgas avatud valitsemise edendamiseks, kus taotlusi saavad esitada KOVID, nende liidud ja teised valdkonnas tegutsevad organisatsioonid ja vabaihendused, kes soovivad panustada avatud valitsemise tegevuste teadvustamisse või rakendamisse kohalikul tasandil.	

⁴ Ülevaade projektist: <https://www.ega.ee/et/project/avatud-valitsemine-uhinevates-omavalitsustes/>, avatud valitsemise ettepanekud Lääneranna vallas: https://ega.ee/wp-content/uploads/2017/02/Ettepanekud-avatud-valitsemiseks-L-neranna-vallas_final1.pdf ja avatud valitsemise ettepanekud Elva vallas: https://ega.ee/wp-content/uploads/2017/02/Ettepanekud-avatud-valitsemiseks-Elva-vallas_final1.pdf

⁵ https://ega.ee/wp-content/uploads/2017/10/ettepanekud-avatumale-omavalitsusele_logo.pdf

Kuidas aitab tegevus kirjeldatud probleemi lahendada?	Suureneb teadlikkus avatud valitsemise põhimõtetest, mille järgimine tagab elanike tõhusama kaasatuse ja info parema kättesaadavuse otsuste kujunemisest.	
Milliste AVP väärtuste edendamisele tegevus kaasa aitab? / AVP võtmevaldkond, millesse tegevus panustab	Läbipaistvus Avalikkuse kaasamine	
Lisainfo	Täpne eelarve oleneb omavalitsusüksuste taotluste arvust ja mahust. Viie projekti eeldatav maht on kuni 100 000 eurot.	
Ajakava	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp
Taotlusvooru tingimuste läbirääkimine huvirühmadega	september 2018	september 2018
Taotlusvooru väljakuulutamise	oktoober 2018	detsember 2018
Ellu on viidud minimaalselt 5 projekti, mille raames töötatakse välja avatud valitsemise tegevuskava konkreetsetes omavalitsusüksuses või tänu millele suureneb teadlikkus avatud valitsemise põhimõtetest ja nende rakendamisest.	detsember 2018	detsember 2020

2.2. Kohalike avalike teenuste tasemete analüüsi tulemuste lihtne ja kasutajasõbralik esitamine

Tegevuse alguse ning lõpu kuu Juuli 2018 – juuni 2020		
Vastutaja		Rahandusministeerium
Kaasvastutajad	Osalevad asutused	Riigikantselei
	Valitsusvälised organisatsioonid	Eesti Linnade ja Valdade Liit, Koostöökogu
Tegevuse kirjeldus		
Millist avalikku probleemi tegevus lahendab?	Kohalike avalike teenuste kvaliteet ja kättesaadavus oli enne ühinemisi ja on edasi omavalitsuseti ebahütlane. Samas puudub teenuste taseme, sh kvaliteedi ja kättesaadavuse kohta võrdlusinfo, mis teeb keeruliseks ka olukorra parandamise.	
Tegevuse kirjeldus	2018. aasta suvel valmiv metoodika ja analüüs annavad ülevaate, milliseid teenuseid ja millisel tasemel kohaliku	

	omavalitsuse üksuses osutatakse. Valmivale metoodikale ja analüüsile tuginedes luuakse atraktiivne ja elanikele lihtsalt käsitlevat ning ülevaatlik tööriist, milles iga elanik, aga ka KOVid ja ministeeriumid, saavad vaadata valdkondade kaupa oma omavalitsusüksuse andmeid ning võrrelda neid Eesti keskmise ja teiste omavalitsusüksuste andmetega.	
Kuidas aitab tegevus kirjeldatud probleemi lahendada?	Tööriist on infoallikas elanikele, mis pakub teadmist, milliste argumentidega paremini kaasa rääkida ning missugust teenustaset oma omavalitsuses nõuda. Samaaegselt on see juhtimisvahend nii KOVidele kui ka keskvalitsusele. KOVid ise saavad teada, mida tehakse hästi ja mis vajaks järeleaitamist. Keskvalitsus saab kavandada täpsemaid sekkumis- ja toetusmeetmeid kvaliteedi paranemiseks.	
Milliste AVP väärtuste edendamisele tegevus kaasa aitab? / AVP võtmevaldkond, millesse tegevus panustab	Läbipaistvus	
Lisainfo	-	
Ajakava	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp
Esitlusviisi prototüübi koostamine koostöös partneritega	juuli 2018	detsember 2018
Arenduse lähteülesande koostamine koostöös partneritega	juuli 2018	veebruar 2019
Arenduse valmimine	veebruar 2019	detsember 2019
Keskkonna aktiivse kasutuse propageerimine	jaanuar 2020	juuni 2020

LUBADUS 3: OSALUSDEMOKRAATIA HOIAKUTE JA OSKUSTE ARENDAMINE ÜLDHARIDUSES

3.1. Osalusdemokraatia hoiakute ja oskuste arendamine üldhariduses

Tegevuse alguse ning lõpu kuu Jaanuar 2016 – detsember 2019 (jätk eelmisele tegevuskavale)		
Vastutaja		Haridus- ja Teadusministeerium
Kaasvastutajad	Osalevad asutused	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Sihtasutus Innove, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus
	Valitsusvälised organisatsioonid	Huvitatud vabaühendused, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Selts, Inimeseõpetuse Ühing, maakondlikud ainesektsioonid, Eesti Õpilasesinduste Liit, kirjastused.
Tegevuse kirjeldus		

Millist avalikku probleemi tegevus lahendab?	Avatud ja kaasav poliitika eeldab kodanike demokraatiaalaste hoiakute ja oskuste arendamist.	
Tegevuse kirjeldus	<p>Põhikooli ja gümnaasiumi õppekavade sotsiaalainete lõimitud ainekavade arendustöös 2018.-2019. aastal konsulteerib HTM vastavate huvirühmadega, sh kodanikuühiskonna organisatsioonidega.</p> <p>Huvitatud osalised (sh vabäühendused) esitavad oma ettepanekud sotsiaalainete valdkonna õpieesmärkide ja õpitulemuste täiendamiseks/uuendamiseks.</p> <p><i>Avaliku konsultatsiooni käigus täiendatakse tegevuse sisu ja ajakava.</i></p>	
Kuidas aitab tegevus kirjeldatud probleemi lahendada?	Osalusdemokraatia võtete, sh IKT võimaluste tundmise abil on tulevikus kodanikel nii teadmised, oskused kui ka kogemused, et nõuda avatud valitsemist ja selles ise aktiivselt osaleda.	
Milliste AVP väärtuste edendamisele tegevus kaasa aitab? / AVP võtmevaldkond, millesse tegevus panustab	Avalikkuse kaasamine	
Lisainfo	Tegevusega alustati eelmises tegevuskavas, kuid õppekavade eelnõude kavandid ei ole valmis ning õppekavade arendamise protsess on ülevaatamisel. Õppekava on seni arendatud kaasavalt ja konsulteeritud eri huvirühmadega protsessi käigus. Ainekava väljatöötamine algas 2018. aastal.	
Ajakava	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp
<i>Avaliku konsultatsiooni käigus täiendatakse tegevuse sisu ja ajakava.</i>		

5. TEGEVUSKAVA ELLUVIIMINE

Tegevuskava viiakse ellu riigi ja valitsusväliste organisatsioonide partnerluse kaudu. Tegevuskava elluviimist koordineerib AVP koordineeriv kogu, mille ülesanne on ka avatud partnerlusega seotud otsuste langetamine (nt tegevuskava tegevuste kohta) ning Eesti AVPs osalemise eesmärkide ja tegevuste laialdane kajastamine.

Vastavalt koordineeriva kogu 13.02.2018 otsusele antakse Riigikantselei veebis regulaarseid ja võimaluse korral visualiseeritud ülevaateid tegevuskava elluviimisest. Vähemalt korra tegevuskava perioodil tuleb koordineeriv kogu tegevuskava edenemise ülevaatamiseks ka kokku.

Tegevuskava lõppedes koostatakse tegevuskava täitmise aruanne. Tegevuskava rakendusperioodi jooksul koostab sõltumatu hindaja (IRM ehk *independent reporting mechanism*) tegevuskava täitmise kohta hindamisraporti. Vahearuanne ei koostata, seda asendavad regulaarsed ülevaated veebis.